

Sevgili Öğretmenim

My Dear Teacher

Ayten Şan*

Öz

Hocam Meral Alpay ile tanışmamız kendisinin İstanbul Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümünde Prof. Dr. Rudolf Juchhoff'un asistanlığını yaptığı dönemde oldu. Meral Hanım Prof. Juchhoff'un derste Almanca olarak anlattıklarını bize Türkçe olarak aktarırdı. Okul bittikten sonra da Meral Hanım ile yakınlığımız devam etti. Kütüphanecilik mesleğini sürdürdüğüm yıllarda kendisinin desteğini gördüm. Birlikte çalışma fırsatı bulduğum hocamla bir süre yakın evlerde de oturarak, komşuluk yapma imkânı da buldum. Aynı zamanda çok iyi bir akademisyen olan Meral Hanım açık sözlü, güler yüzlü, disiplinli bir anne ve öğrencileriyle dost bir hoca olarak her zaman hatırlanacaktır.

Anahtar Sözcükler: Meral Alpay; kütüphanecilik; Yüksek Öğretmen Okulu.

Abstract

I met Professor Meral Alpay when she was Professor Rudolf Juchhoff's assistant in the Istanbul University, Department of Library Science. Ms. Alpay was translating Juchhoff's lecture from German to Turkish for us. We continued to keep in touch with Meral Alpay after my graduation. She supported and led me during the years I worked as a librarian. I had an opportunity to work with her and even to be her neighbour during a lapse of time when we happened to lived nearby. Meral Alpay who was an excellent academician will always be remembered as an outspoken, gracious person, a disciplined mother and a professor who was amiable with her students.

Keywords: Meral Alpay; librarianship; Higher Teacher Education School.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin (o yıllardaki adıyla) Kütüphanecilik Bölümüne kayıt yaptırdığımda, bölümün sıcak ortamında buluvermiştim kendimi. Bölüm açılalı çok olmamıştı, öğrenci ve akademisyen sayısı fazla olmadığından olsa gerek hemen hemen herkes birbirini tanıyordu. Uğrak yerlerimizden biri olan üçüncü kattaki Edebiyat Fakültesi Genel Kitaplığında yönetici olarak Jale Baysal bulunuyordu. Daha sonraki yıllarda kariyer çalışmalarına ağırlık veren Jale Baysal, Prof. Dr. olarak uzun yıllar bölümde ders vermiştir. Meral Şenöz Alman Dili Edebiyatı mezunu olup, bölümün kurucusu Prof. Dr. Rudolf Juchhoff'un asistanlığını yapıyordu. Kariyer çalışmalarını hızlıca tamamlayarak, O da Profesör oldu. Basılı ders materyali yok denecek kadar az olduğundan Prof. Dr. Rudolf Juchhoff'un derste anlattıklarını Meral Hanım Türkçe olarak bize aktarıyor, bizler de not tutuyorduk. Sormak istediklerimizi Meral Hanım'a soruyor, onun içtenlikli yaklaşımıyla samimiyetimiz giderek artıyordu. Öğretim yılının sonuna doğru Meral Hanım'la arkadaş gibi olmuştuk, yaş farkımız da fazla değildi zaten.

Prof. Dr. Rudolf Juchhoff'tan ders alma şansımız bizim dönem için ne yazık ki uzun sürmedi. Ders yılı bitiminde fakülte binasının tam karşısında bulunan Kent Otel'de, Hoca'nın

* Emekli Müdür, Beyazıt Devlet Kütüphanesi. E-posta: aytensan@hotmail.com
Retired Library Director, Beyazıt Public Library, Turkey.

ülkesi Almanya'ya tatil için gitmesi nedeniyle küçük bir uğurlama töreni yaptık. İkinci ders yılı başlangıcında ne yazık ki Prof. Dr. Juchhoff'u göremeyecektik, çünkü ülkesinde vefat ettiği haberi geldi.

Bu arada tam yılını hatırlayamıyorum, Meral Hanım'ın medeni durumundaki değişiklikle soyadı "Alpay" olmuştu. Başlık olarak "Sevgili Öğretmenim" dedim, bunun birkaç nedeni var. Birincisi Meral Hanım da benim ve bölümdeki birkaç arkadaşım gibi Yüksek Öğretmenliydi. O yıllarda orta öğretime öğretmen yetiştirmek üzere ve Türkiye'nin üç büyük ilinde (Ankara, İstanbul, İzmir) Yüksek Öğretmen Okulları vardı, bunlar çeşitli nedenlerle ne yazık ki kapatıldı. Bu okulların kapatılmaları eğitimimize vurulan en büyük darbedir. Meral Hanım'da da Yüksek Öğretmenli olmanın bilincini ve sorumluluk duygusunu bizlere olan yaklaşımında görüyordum. Bir başka neden ise, Meral Hanım'ın bana ve daha birçok arkadaşımıza olan ilgisinin bütün yaşantımız boyunca devam etmesidir. Üçüncü sınıfa başladığımız yıl Meral Hanım'a çalışmak istediğimi söyledim. Çok geçmeden İktisat Fakültesi Sosyal Siyaset Kürsüsü Kütüphanesine kütüphaneci aradıkları haberini verdi. Böylece ilk işimi bulmuş oldum. Kısa bir süre sonra hiç habersiz bir gün çalıştığım kütüphaneye çıkageldi öğretmenim. Doğrusunu söylemek gerekirse hiç beklemiyordum, belli ki beni işimin başında görmek istemişti, bunun adı Yüksek Öğretmenlilik sorumluluğudur. Fakültedeki işini gücünü bırakıp, bana zaman ayırmıştı.

Öğrenimim bitince, Yüksek Öğretmen Okulunda Milli Eğitim Bakanlığının bursuyla okuduğum için, İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesine kütüphaneci olarak atandım. O yıllarda kütüphaneler Milli Eğitim Bakanlığının kuruluşlarıydı. Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürü Muzaffer Gökman'dı, farklı bir yönetim anlayışı vardı Muzaffer Bey'in. Doğrusunu söylemek gerekirse benim de uyum sağlamam biraz zor oldu. Bu dönemde yine "sevgili öğretmenim" Meral Alpay'ın desteğini gördüm, beni hiç yalnız bırakmadı. Bu ilgisi bütün çalışma hayatım boyunca devam etti diyebilirim. Hiç unutmadığım ve her zaman uygulamaya çalıştığım bir şey söyledi, "İşinde güçlü ol." dedi. Olabildiğince buna özen göstermeye dikkat ettim. Birçok güçlüğün üstesinden gelmemde bunun çok yararlı olduğunu düşünüyorum, bunu da öğretmenime borçlu olduğumu biliyorum.

"Sevgili Öğretmenimle" bir dönem Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi Yönetim Kurulunda birlikte çalıştık. Bu yakın çalışma sürecinde onun ne kadar çalışkan olduğuna tanık oldum, hızına uyum sağlamada zorlandığımı bile söyleyebilirim. Uluslararası Çocuk Kitapları Fuarı düzenlemiştik. Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesinin bu konudaki ilk etkinliği oluyordu, etkinlik çok ilgi gördü.

O yıllarda Laleli'de evlerimiz de çok yakındı. Kızım doğduğu zaman uzun bir süre hemen her gün, daha sonraları üç-dört günde bir mutlaka evime gelirdi. Anneliği de ondan öğrenmiştim. İyi bir dostluk ilişkimiz oldu. Özel yaşantılarımızın sıkıntılarını, güçlüklerini, sevinçlerini paylaştığımız çok zamanlar oldu. Ben Laleli'deki evimden taşındım. Komşuluğumuza bir süre ara vermiş olduk. Ataköy'e taşınınca Meral Hanım'la yollarımız yine keşişti. Onlar da Ataköy'deki evlerine taşınmışlardı. Sık sık karşılaşır olmuştuk.

Meral Hanım aile bağlarına önem verirdi; ailesine düşkün, eşine ve çocuklarına karşı sorumluluk duygusu yüksekti. Pırıl pırıl iki genç yetiştirdi, çocukları Menekşe ve Egemen'i büyütürken ne kadar özen gösterdiğini, iyi bir öğrenim görmeleri için ne kadar emek verdiğini çok yakından gördüm. Menekşe başarılı bir hekim, Egemen de iyi bir mühendis oldu.

O'nun akademisyen olarak özelliklerini ve başarılarını Üniversitedeki çalışma arkadaşları benden daha iyi bilirler onun için o yönüne değinmedim. Meral Hanım'ın kişilik özelliklerini oldukça yakından bildiğim için anlatmaya çalıştım. Birkaç cümleyle özetlemek gerekirse, o olduğu gibi görünen, doğru bildiğini açık yüreklilikle hangi ortamda olursa olsun söylemekten çekinmeyen, ülkesini ve insanları seven, güler yüzlü, ciddi bir anne, öğrencileriyle her zaman dost olabilen bir akademisyendi. Ve "sevgili öğretmenim", ölüm size hiç yakışmadı, erken oldu bu ayrılık, sizi özlüyoruz.